

Sadik Šehić

Inicijative: čuvanje kulturno-historijskih spomenika i njihova zaštita u općinama Gradačac, Srebrenik i Gračanica

U okviru programskih sadržaja iz projekta «Ljudska prava i pravo na informaciju», Centar za promociju civilnih inicijativa i Forum građana Gradačac bili su organizatori Okruglog stola na temu «Ugroženost kulturno-historijskih spomenika općine Gradačac». Uz finansijsku podršku Olaf Palme centra i uz tehničku i organizacionu podršku d.o.o. «Ammar» Gradačac, skup je održan 28.4.2001. godine u Gradačcu. Imajući u vidu tematiku i učesnike ovog skupa, predmet interesovanja i inicijative koje su pokrenute u raspravi proširile su se i na općine Srebrenik i Gračanica, koje tekode imaju značajne kulturno-historijske spomenike, prepustene zubu vremena i propadanju.

Uvodna izlaganja podnijeli su prof. dr. Galib Šljivo, prof. Omer Hamzić i književnik Sadik Šehić. Na skupu je konstatovano da veći dio stanovništva u pomenute tri opštine, kao uostalom i u čitavoj Bosni i Hercegovini, jedva preživljava i sastavlja kraj s krajem, pa je možda deplasirano postavljati pitanja zaštite naših starina i razvijati «teme i dileme» oko svega toga. No, dalja i bliža historijska događanja na ovim prostorima uče nas da kultura i kulturna tradicija ne mogu, niti smiju ostati na margini i biti zapostavljena kao danas.

Istaknuto je da je u minulom ratu porušeno preko hiljadu džamija, više stotina katoličkih crkava, župnih stanova i samostana. Rušeni su kulturno-historijski spomenici koji su predstavljali dragulje

Zavičaj

Sadik Šehić

Inicijative: čuvanje kulturno-historijskih spomenika i njihova zaštita u općinama Gradačac, Srebrenik i Gračanica

Omer Hamzić

Kulturno-historijsko naslijeđe i promišljanja oko formiranja društava za zaštitu kulturno-historijske baštine - primjer Gračanice

Muzej istočne Bosne Tuzla

Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu "Stara džamija" u Sokolu - SO Gračanica

Salih Kulenović

Etnografska istraživanja u selu Sokolu kod Gračanice

Faruk Delić

Svadbene i drugi veseli narodni običaji na području Sokola

Osman Čajić

Neke posebnosti sokolskih izvora

Omer Hamzić

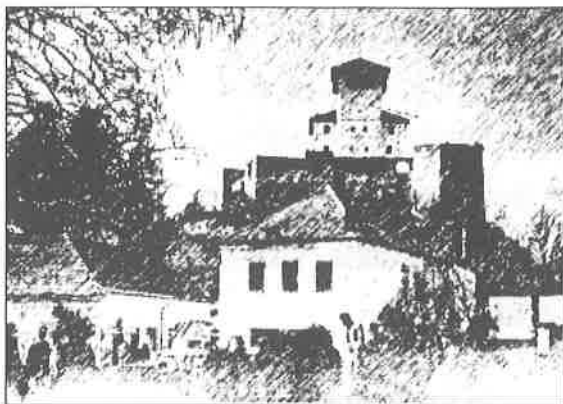
Likovi zavičaja: Abdulaziz Ahmedbegović

naše prošlosti, koji su bili zajednička vrijednost svih naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine (Gradska vijećnica i Orijentalni institut u Sarajevu, Stari most u Mostaru, stare džamije u Foči i Banja Luci, te mnogobrojni kulturno-historijski i sakralni objekti u Sarajevu, Gradačcu, Nevesinju, Trebinju, Bosanskom Brodu, Bosanskom Šamcu, Brčkom, Derventi itd). Ni zastava UNESCO-a na nekim od tih spomenika nije mogla zaustaviti vandalizam, nasilništvo i rušenje.

Agresori su se posebno bili «namericali» na Kulu Husein-bega Gradašćevića – Zmaja od Bosne, kao i na čitav kompleks starog grada, na koji su «odaslali» hiljade granata, smišljeno uništavajući najznačajnije historijske spomenike kako općine Gradačac, tako i Tuzlanskog kantona.

O značaju Gradačca i njegovoj ulozi u odbrani granica Bosanskog ejaleta na ovom skupu vrlo nadahnuo je govorio prof. dr. Galib Šljivo, istakavši da je iz ovog grada 1831. godine Husein-beg Gradašćević izašao na historijsku scenu kao prvi vjesnik bosanske samostalnosti na ovim prostorima. Zbog toga je, kako je istakao prof. Šljivo, pokret za samostalnost Bosne i Hercegovine pod vođstvom Zmaja od Bosne imao veliki odjek u tadašnjoj Evropi, koja je preko svojih konzula i uhoda budno pratila tadašnja zbivanja u Bosni i Hercegovini. Govoreći o nekim historijskim događajima u ovom dijelu naše zemlje, dr. Šljivo je posebno pohvalio pokrenute inicijative da se upravo u sadašnjem vremenu pristupi organizovanoj stručnoj zaštiti i sanaciji kulturno-historijskih spomenika kako ovdje u Gradačcu tako i u Srebreniku (Stari grad) i Gračanici (stari grad Soko, Sahat-kula).

O početnim rezultatima i iskustvima Društva (asocijacije) za zaštitu kulturno-his-

Gradačac

torijskog naslijeđa «Soko» u Gračanici, prisutne je upoznao prof. Omer Hamzić, jedan od inicijatora za osnivanje i član rukovodstva tog Društva. Smisao postojanja ovakvih društava je da stalno vrše pozitivan pritisak na nadležne državne i stručne institucije s ciljem da se počnu baviti ovim pitanjima, bez obzira na postojanje nekih «prečih stvari» i sve probleme našeg postratnog oporavka, naglasio je prof. Hamzić. Predložio je da se na tim zadacima povezuju i ispomažu nevladine organizacije sa srodnim i sličnim programima. (Šire izvode iz izlaganja O. Hamzića o programskoj orijentaciji Društva «Soko» donosimo u ovom broju «Glasnika»).

Na ovom skupu pokrenute su i druge korisne inicijative koje su upućene nadležnim općinskim organima, mjesnim zajednicama, školama, turističko-ugostiteljskim organizacijama i vjerskim zajednicama s prijedlogom da pomognu rad društava i nevladinih organizacija za zaštitu kulturno-historijskih spomenika i prirodnih rijetkosti u općinama Gradačac, Srebrenik i Gračanica i njihovo međusobno povezivanje. Osnivanje odgovarajućeg kordinacionog odbora ili asocijacije (Društvo tri grada) bilo bi od općedruštvenog i kulturnog značaja za sve tri općine, jedinstvena je poruka ovog skupa.